

โครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ

๑. ชื่อโครงการ : โครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ

: Overseas Dhammaduta Bhikkhus

๒. ชื่อส่วนงาน : วิทยาลัยพระธรรมทูต รหัสโครงการ : วท. ๐๐๖

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ : วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. โครงการเชื่อมโยงกับแผนฯ ๑๓ : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เป้าประสงค์ที่ ๓.๑ ตัวชี้วัดที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒ กลยุทธ์ที่ ๓.๑.๑, ๓.๑.๒ และ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เป้าประสงค์ที่ ๔.๒ ตัวชี้วัดที่ ๔.๒.๑ กลยุทธ์ที่ ๔.๒.๑

๕. หลักการและเหตุผล

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการเรียนรู้ พัฒนาปัญญาแห่งเหตุและผล มุ่งส่งเสริมการพัฒนากาย วาจาใจให้เกิดความสมบูรณ์ด้วยปัญญาและความประพฤติที่ดีงาม สร้างประโยชน์สุขและสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่มวลมนุษยชาติ ตามอุดมการณ์ของพระพุทธศาสนา ด้วยเหตุนี้ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งตามพันธกิจของคณะสงฆ์ไทย ซึ่งเป็นไปตามพระพุทธพจน์ทั้งในด้านการปกครอง การศึกษา การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์ โดยมีเป้าหมายเพื่อการสงเคราะห์อนุเคราะห์ประชาชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ มีพัฒนาการมาโดยลำดับตั้งแต่สมัยพุทธกาล ที่มีพุทธพจน์ส่งพระสาวก ๖๐ องค์ ไปเผยแผ่พุทธธรรมต่างสถานที่กันไป ถึงยุคพระเจ้าอโศกมหาราชส่งพระธรรมทูต ๙ สาย ไปเมืองต่างๆ มาถึงประเทศไทยในสมัยสุโขทัยมีพระสงฆ์ไทยไปศึกษาที่ลังกาทวีป จากนั้นสมัยอยุธยา มีการส่งพระอุบาลีและคณะเป็นสมณทูตไปฟื้นฟูกิจการคณะสงฆ์ในศรีลังกา ปี ๒๒๙๔ และจากนั้นมาพระสงฆ์ไทยก็ได้ไปทำหน้าที่พระธรรมทูตมาโดยตลอดจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๐๗ อนุมัติให้กรมการศาสนาดำเนินโครงการฝึกอบรมพระธรรมทูตขึ้น ตามเสนอของคณะสงฆ์และกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

การอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศเป็นอีกหนึ่งภารกิจของคณะสงฆ์ไทย โดยมีการพัฒนาทั้งในด้านหลักสูตรและด้านการดำเนินงานมาโดยลำดับ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นต้นมา เพื่อให้ภารกิจและพันธกิจสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ คณะสงฆ์ไทยโดยมหาเถรสมาคมได้มีมติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ อนุมัติให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นผู้ฝึกอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศในส่วนคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ซึ่งได้ดำเนินการฝึกอบรมพระธรรมทูตเป็นหลักสูตรระดับวุฒิปัตมาจนถึงปัจจุบัน โดยมหาวิทยาลัยเป็นแม่งานในการดำเนินโครงการ ร่วมกับสำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม สมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา พระธรรมทูตสายประเทศอินเดีย-เนปาล องค์การพระธรรมทูตไทยในโอเชียเนีย และองค์การพระธรรมทูตในภูมิภาคต่างๆ ได้จัดฝึกอบรมไปแล้ว ๒๘ รุ่น มีผู้ผ่านการอบรมเป็นพระธรรมทูตแล้วจำนวน ๒,๓๖๔ รูป และได้เดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก แม้จะมีภิกษุผ่านการอบรมไปปฏิบัติหน้าที่แล้ว แต่ยังคงมีความต้องการรับพระธรรมทูตที่ผ่านการอบรมไปปฏิบัติงานอีกจำนวนมากขึ้น

เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าวและแสดงออกถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ นี้ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ร่วมกับองค์กรความร่วมมือ จึงได้ดำเนินงาน โครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ ขึ้นเป็นปีที่ ๒๙

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อพัฒนาพระธรรมทูตให้มีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ปลูกฝัง ศรัทธาและอุดมการณ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

๖.๒ เพื่อฝึกอบรมพระธรรมทูตให้เข้าใจในหลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สามารถแนะนำและสอน ธรรม นำปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานได้

๖.๓ เพื่อพัฒนาและเตรียมพระธรรมทูตให้มีทักษะการทำงานร่วมกัน มีความสมานสามัคคีของหมู่คณะ สืบต่องานพระธรรมทูต และสนองงานการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศของคณะสงฆ์ไทย

๗. กลุ่มเป้าหมาย

พระภิกษุผู้มีความประพฤติเหมาะสมตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด จำนวน ๑๒๐ รูป

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๘.๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยวิทยาลัยพระธรรมทูต และคณะกรรมการที่ มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง

๘.๒ สำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ

๘.๓ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๘.๔ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

๘.๕ สมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา

๘.๖ สหภาพพระธรรมทูตไทยในทวีปยุโรป

๘.๗ องค์กรพระธรรมทูตไทยในสหราชอาณาจักรและไอร์แลนด์

๘.๘ สหภาพพระธรรมทูตไทยในเอเชียเนียบ

๘.๙ พระธรรมทูตสายประเทศอินเดีย-เนปาล

๘.๑๐ สมัชชาสงฆ์ไทยในประเทศสิงคโปร์

๘.๑๑ พระธรรมทูตไทยในประเทศมาเลเซีย

๘.๑๒ สมัชชาสงฆ์ไทยในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง

๘.๑๓ สหภาพพระธรรมทูตไทยในเอเชียตะวันออกเฉียง

๘.๑๔ สหภาพพระธรรมทูตไทยในอินโดนีเซีย-แอฟริกา

๘.๑๕ สมัชชาสงฆ์ไทยในประเทศญี่ปุ่น

๘.๑๖ มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ

๙. ระยะเวลาดำเนินงาน ระหว่าง วันที่ ๑ ตุลาคม - ๓๐ กันยายน

๙.๑ เตรียมการ ออกแบบ ประชุมผู้เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม เป็นต้นไป

- ๙.๒ รับสมัครช่วง ธันวาคม – กุมภาพันธ์
- ๙.๓ ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบ กุมภาพันธ์
- ๙.๔ สอบข้อเขียน มีนาคม
- ๙.๕ สอบสัมภาษณ์ มีนาคม
- ๙.๖ ประกาศรายชื่อผู้ผ่านการสอบคัดเลือก มีนาคม
- ๙.๗ ลงทะเบียนและปฐมนิเทศ แล้วดำเนินการอบรม มีนาคม – มิถุนายน
- ๙.๘ ประเมินผลและสรุปรายงาน จนถึงกันยายน และเผยแพร่ผลงาน

๑๐. สถานที่ดำเนินงาน

- ๑๐.๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา
- ๑๐.๒ ศูนย์พัฒนาศาสนา(แคมป์สน) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์
- ๑๐.๓ มหาจุฬาลงกรณ (มจค) ต.พญาเย็น อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา
- ๑๐.๔ วัดมหาจุฬาลงกรณราชูทิศ มจร อยุธยา
- ๑๐.๕ สถานที่ที่เกี่ยวข้อง

๑๑. วิธีการดำเนินงาน

- ๑๑.๑ ขออนุมัติโครงการ
- ๑๑.๒ ประชาสัมพันธ์โครงการและรับสมัคร
- ๑๑.๓ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ
- ๑๑.๔ ประชุมคณะกรรมการ
- ๑๑.๕ ระดมทุน
- ๑๑.๖ สอบคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม (สอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์)
- ๑๑.๗ ประสานงานเชิญวิทยากรและงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ๑๑.๘ กำหนดการอบรมและจัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์
- ๑๑.๙ ปฐมนิเทศและดำเนินการอบรม
- ๑๑.๑๐ ปัจฉิมนิเทศ มอบวุฒิบัตร และปิดการอบรม
- ๑๑.๑๑ ประเมินผลโครงการ
- ๑๑.๑๒ สรุปและรายงาน

๑๒. วิทยากร

- ๑๒.๑ ผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๑๒.๒ พระเถระผู้ทรงคุณวุฒิ และพระวิปัสสนาจารย์
- ๑๒.๓ พระธรรมทูตผู้มีประสบการณ์จากประเทศต่าง ๆ
- ๑๒.๔ ผู้บริหารจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา และกระทรวงการต่างประเทศ
- ๑๒.๕ ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน และผู้เชี่ยวชาญในภาคส่วนอื่นๆ

๑๓. หลักสูตร

ดำเนินการอบรมด้วยหลักสูตรที่ประกอบด้วยภาควิชาการ จำนวน ๒๑ รายวิชา และภาคปฏิบัติ ๕ กิจกรรม รวมระยะเวลาอบรม ๙๐ วัน คือ

๑๓.๑ **ภาควิชาการ** เป็นการบรรยาย อภิปราย ซักถาม การประชุมกลุ่มย่อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นเวลา ๓๐ วัน จัดอบรม ณ ศูนย์พัฒนาศาสนาแคมป์สน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา หรือสถานที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

๑๓.๒ **ภาคปฏิบัติ** แบ่งออกเป็น ๕ กิจกรรม คือ

๑) กิจกรรมสาธารณูปการ ฝึกปฏิบัติงานนวัตกรรมการก่อสร้าง หรือซ่อมแซม เป็นเวลา ๑๐ วัน เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม การวางแผน การตัดสินใจ การมีจิตอาสา จัดอบรม ณ ศูนย์พัฒนาศาสนาแคมป์สน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์/ มหาจุฬาอาศรม (มจศ) ต.พญาเย็น อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา หรือสถานที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

๒) กิจกรรมการฝึกปฏิบัติและศึกษาดูงาน การปฏิบัติศาสนกิจของพระธรรมทูตสายต่างประเทศ ณ แดนพุทธภูมิ และนมัสการสังเวชนียสถาน ณ ประเทศอินเดีย-เนปาล เพื่อระลึกถึงพระบรมศาสดา เป็นเวลา ๑๕ วัน หรือตามสถานที่อื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนด

๓) กิจกรรมปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามหลักสติปัฏฐาน ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน ณ ศูนย์พัฒนาศาสนาแคมป์สน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์

๔) กิจกรรมฝึกทักษะและประสบการณ์พิเศษ เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม การบริหารจัดการ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การมีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตอาสา มีศรัทธาในงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยฝึกทักษะปฏิบัติงานการต้อนรับ (ปฏิคม) ในงานพิธีประสาทปริญญา หรืองานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

๕) กิจกรรมและการประเมินผลฝึกอบรม มีลักษณะการบูรณาการระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การบรรยาย อภิปราย ซักถาม การประชุมกลุ่มย่อย การศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

๑๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๔.๑ ได้เฉลิมพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์

๑๔.๓ ได้พระธรรมทูตที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ปลุกฝังศรัทธาและอุดมการณ์ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

๑๔.๔ ได้พระธรรมทูตที่เข้าใจในหลักการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สามารถแนะนำและสอนธรรม นำปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานได้

๑๔.๕ ได้พระธรรมทูตที่ผ่านการเตรียมความพร้อมและมีทักษะการทำงานร่วมกัน มีความสามารถสามัคคีของหมู่คณะ สืบต่องานพระธรรมทูต และสนองงานการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศของคณะสงฆ์ไทย
